

«ИШЫАҚӘЫРҒӘҒӨОУП»

Ақсны Ақәынтқарра

акультуреи ақоурых-культуратә

тынха ахьчареи рминистр

Е. А. Арсалиа

Адца № 1

« 5 » 04 2016 ш.

26 04 16
102РА000768
216РА000352

Аққаптәә
Ақәынтқарратә усбарта
«И. Гь. Папасқыыр ихьз зху
Ақсны Ақәынтқарра Амилақтә библиотека»
(ақбатәи аредакция)

Ақәа ақ.

2016ш.

1. Азеицш цкарақәа

1.1. Ахәынтқарратә усбарта «И. Гь. Папасқыр ихьз зху Ацсны Ахәынтқарра Амилаттә библиотека» (аринахыс - Абиблиотека) акультура ахәынтқарратә усхәарта акәны икоуп, Ацсны Ахәынтқарра атәылауаа чыдала акыр иацсоу амилаттә беиара иобиектуп, инанагзоит Ашәкәытә палата анапынцәқәа, имџацнагоит абиблиотекатә, абиблиографиатә, атцаарадырратә, атцаарадырра-информациатә, аметодикатә, акультура-царалашаратә, атцарадырратә усура.

1.2. Абиблиотека инагзаны аофициалтә хьзы цсышәала : «Ахәынтқарратә усбарта «И. Гь. Папасқыр ихьз зху Ацсны Ахәынтқарра Амилаттә библиотека».

Абиблиотека аофициалла аинформациатә, азыргаратә хькәкқәа рзы рхы иадырхәауа ахьз аазыркәафны: «АУ АААБ»

Абиблиотека инагзаны аофициалтә хьзы урысшәала: «Государственное учреждение «Национальная библиотека Республики Абхазия им. И.Г. Папаскир».

Абиблиотека аофициалла аинформациатә, азыргаратә хькәкқәа рзы рхы иадырхәауа урысшәала ахьз аазыркәафны: «ГУ НБРА»

1.3. Абиблиотека ацнацтеит- Ацсны Ахәынтқарра акультуреи атоурых-культуратә тынха ахьчареи Аминистрра (аринахыс - Аццаџы).

1.4. Абиблиотека ииуристтә хаџуп, иамоуп ахатә баланс, ахатә еихшьаланца, ахәынтқарратә герб зну амхәыр, ахьз зхәо аштампқәа, ашәкәыбгыцқәа, ацхьазаратәкәеи, егырт ацхьазарақәеи абанкқәа рыкны.

1.5. Ацсны Ахәынтқарра азакәанццара инакәыршәаны, Абиблиотека иара ахьзала иаиуеит, иагынананагзоит имазаратәуи хатала имазаратәыми азинқәа, ауалцшьақәа ирытцагылоит, аусзбартафы зыхәаџыс, таккатцаџыс икәгылоит.

1.6. Абиблиотека аусурафы ирыкәныкәоит Ацсны Ахәынтқарра Аконституциа, "Абиблиотекатә ус азы", "Адокументқәа хымцадатәи рекземплиар азы" Ацсны Ахәынтқарра азакәанқәа, Ацсны егырт азакәанқәа, Ацсны Ахада иусцқәа, идцақәа, Ацсны Аминистрцәа Реилазаара ақәцарақәа, адцақәа, Ацсны Акультура Аминистрра адцақәа, абиблиотека азинцкарақәа, иара убас абри Ацқаццәа.

1.7. Абиблиотека аиуристтә адрес: ақ. Акәа, Лакоба имџа, 111.e- mail: NBRAAbch@mail.ru

2. Ахыккы хадаккы аусура ахкккы

2.1. Абиблиотека аусура ахыккы хадаккы иреиуоп:

2.1.1. ауаажаларра руниверсалтэ информациятэ тахраккы рхартккы, абиблиотека, абиблиографиятэ, атцарадырра-информациятэ усура аицкаара;

2.1.2. текстк, бжытцарак ма нцамтцк ахасабала аамтала, ккыцшыларала адкыккы иазку, дара ирнырцшу аинформацияла аматериалтэ обиктккы руниверсалтэ фонд аизгара, аицкырхара, рхы иадырхкы азы ауаажаларра рцтара;

2.1.3. аинформация, зтираж ыррацкы адокументккы цыккысларада риура, аткылауаа рсоциалтэ, ркультура, рцарадырратэ, рцтцарадырратэ тахраккы иахынзауа рынагара.

2.2. Абиблиотека аусура ахккы хадаккы иреиуоп:

2.2.1. ацшыккы, урысшкы, ахккы аицкы абызшккы рыла атцарадырратэ, акультура, асахыркыратэ цакы змоу акыцхкы, аудиовизуалтэ, аелектронтэ тыжымтцккы рмилатэ фонд ашыккыргыларала, аицкырхара;

2.2.2. "Адокументккы хымцаткы рекземплиар азы" Ацсны Ахккыцкы Азаккы аицкыршккы Ацсны Ахккыцкы хымцаткы аекземплиар иаха инхартккы аизгара, абиблиографиятэ шккырбара, еснагкы атцкыахара;

2.2.3. ахархккы абиблиотека фонд тцарадыррала аус адуларала, аицкаара, аинформация аиуеицшым аныккыгаккы рккы акаталогккы рсистема ацхыраарала, адырратараккы рбанкккы, релектронтэ базаккы ршыккыргыларала, урт рахкы анеира, иара убас егырт ацкыицкыткы ахккы аицкыршккы аицкаара аеалархара;

2.2.4. Ацсны Ахккыцкы азаккы аицкыршккы Абиблиотека азинцкы аицкыршккы ахархккы, информацияла рыматц аура;

2.2.5. абиблиотека усхкы афы атцарадырратэ усура;

2.2.6. аццкы даккыршахкы Абиблиотека аусура апланккы аицкыршккы абиблиотека ус аганахкы ахккы аицкыршккы политика аус адуларала аицкаара ишыккыргылоу ацкара;

2.2.7. ишыккыргылоу ацкара аицкыршккы аусеицура ахархккы;

2.2.8. абиблиотека афы ицкыаху ацкыицкыткы ахккы аицкыршккы адокументккы, убрахкы аицкаара ашккы бакаккы, архивтэ документккы ртагылазаашкы атцара, аицкыршккы ашыккыргыларала, рырееира;

2.2.9. аусура аицкыршккы ахккы акультура-царалашкы, ацарадырратэ усмцатккы рынагара;

2.2.10. ахарккы аицкыршккы абиблиотека аицкыршккы абонемента (МБА) асистемала, адокументккы електронла рынашкы абиблиотекала рыматц аура;

2.2.11. ишыккыргылоу ацкара аицкыршккы-тыжкы, ацарадырратэ, акультура-царадырратэ, шккы ахккы аицкыршккы усура амцатккы;

2.2.12. ауаажаларра ахархккы абиблиотека-информациятэ фонд рытара, адунеитэ електронтэ информациятэ ресурсккы рахкы анеира;

2.2.13. абиблиотека-информациятэ матцура аицкаара;

2.2.14. Ацсны Ахккыцкы абиблиотека аметодика-консультативтэ ацхыраара рытара;

- 2.2.15. Аңсны Аҳәынҭқарра абиблиотекақәа аинформациатә, абиблиографиатә тыжымҭақәа рзапцара, рыҭара;
- 2.2.16. ашәкәқәа, апериодикатә тыжымҭақәа рзы адырратарақәа реикәыршәара азҭаарақәа рганахьала аҭыжыџцәа квалификацияла аконсультацияқәа рыҭацара; ақвалификациятә индекскәа УДК, ББК, автортә дырга, жәларбжьаратәи ашәкәҭаҭратә номер ISBN рыҭцара;
- 2.2.17. Абиблиотека аусураҭы ихадоу аусқәа рыда иалшоит дааеақы ахашәала аазго аусқәа рымџаҭгара :
- акыџхьтә, асувениртә, аудио-авидео, аудиовизуалтә аалыҭцқәа рыҭацара уртҭ рыла ахәаахәҭразы;
 - аинформациатә, консультациатә, рекламатә маҭзурақәеи, анаукатә-ҭҭааратә усурақәеи ралыршара, абиблиотека ахыкәкқәа инакәыршәаны;
 - абиблиотека абазаҭы ақвалификацияеи, астажировкеи, аусуратә практикақәеи рымџаҭгара алыршахоит Аңсны Аҳәынҭқарра азакәанҭцара инакәыршәаны;
 - ашәкәҭыжьра аусеиҭкаара алыршара;
 - ахархәаџцәеи, Абиблиотека аусзуџцәеи рзын абуфетқәеи акафеи русура;
 - аконцертқәеи, арҭиаратә еиҭыларакәеи, аиндаҭларакәеи, афестивальқәеи, аҭиратә-цәыргақәҭақәеи, реиҭкаара алыршара;
- 2.2.18. Хыхь иарбоу аусхкқәа рынагзараан Абиблиотека иамоу ахашәалахәы хазы аҭхьазараҭыда аҭы иарбахоит, Абиблиотека ахыкәкқәа рынагзаразы, амаҭеариалтә техникатә шыаҭа арҭгәҭаразы, еиуеҭшым амаҭәахәкәеи афымҭаеиқәыршәагақәеи раахәаразы, Абиблиотека аусзуџцәа рсоциалтә аказаара ахьчаразы, аусзуџцәа рырҭиаратә лҭшәақәа аарпшразы аҭыатә ҭагылазаашьақәеи аҭсшьареи аиҭкааразы ирхазароуп.

3. Абиблиотека аусура аиҭкаара

- 3.1. Аҭҭаџы дақәыршахәҭны Абиблиотека аҳәынҭқарратә усбарҭақәа, анаплакқәа, аусхәартәқәа, атәылауаа рҭкны аизыкәзаашьақәа шыақәнаргылоит аиқәышахәҭрақәа, аилазарақәа, егьырт азинҭқарақәа рыла. Абиблиотека аусураҭы хасаб рызнауеит ахархәаџцәа ринтересқәа.
- 3.2. Абиблиотека ахыкәкы хадақәа рынагзаразы азин амоуп:
- 3.2.1. ишыақәыргылоу аҭқарала анападкыларатә усура амџаҭгара;
- 3.2.2. ишыақәыргылоу аҭқарала Аңсны Аҳәынҭқарраҭы, ахәаанырцә ассоциацияқәа, аидгылақәа, афондқәа, егьырт икоммерциатәым аиҭкаарақәа русура аеалархәра, Аңсны Аҳәынҭқарра азакәанҭцара инакәыршәаны;
- 3.2.3. азыргаратә хыкәкқәа рҭы ахала аеалкаара (аофициалтә хызы, аемблема);
- 3.2.4. егьырт аусбарҭақәа абиблиотекеи дареи ирыбжьоу аиқәшахәҭра инакәыршәаны, еилахәу апроєктқәеи, апрограмақәеи, аконцертқәеи, акультуратә усмџаҭгәҭәқәа рынагзараз ахыбра рыҭара.
- 3.2.5. аҭыазы Аңсны Аҳәынҭқарра азакәанҭцара инакәыршәаны аусзуџцәа аусурахь рыдкылара, рхы рақәиҭтәра;
- 3.2.6. Аңсны Аҳәынҭқарра азакәанҭцара инакәыршәаны аусураҭы аҭаки хыкәкылатәи аформақәеи рхәаақәҭцара, абри Аҭқапҭцәа ианарбо аусура ахыкәкқәа. ахкқәа налаҭцаны;

- 3.2.7. ишыақыргылоу аҥкарала адокументқа реиҥашақыргыларазы (абрахь иналатцаны ашәкәйтә бакақаа, архивтә документқаа), иара убас ашәкәйтә аукционқаа рымџаҥгаразы атыжыратә усура;
- 3.2.8. Аҥсны Аҳәынҥқарра азакәанҥцареи Абиблиотека ахархәара аҥкарақәеи инарықәыршәаны, ахархәаџцәа рганахьала иаиуз аҥхаста ахкқәеи ашәага-загақәеи рышыақыргылара;
- 3.2.9. Аҥсны Аҳәынҥқарра азакәанҥцара инақәыршәаны Абиблиотека ирнаҥауа зыхә ршәо аматцурақәа рзы ахәқәа (атауарқәа) рышыақыргылара;
- 3.2.10. Абиблиотека аусура ахыкәкқәеи ахкқәеи ирҥамгылауа аиқәышахатрақәа аиуристтә хаҥқәеи ауааҥсыреи рҥны абжыацара;
- 3.2.11. аҥқаҥцәатә усура анагзаразы аиқәышахатрақәа рыла еиуеиҥшым амазарақәа ирыҥцаркуа аспециалистцәа ралархәра;
- 3.2.12. Аҥсны Аҳәынҥқарра ауааҥсыреи, аиуристтә хаҥқәеи, жәларбжыаратәи аиҥкаарақәеи рҥны уасиатла иаҥоу хатәгәаҥхаралатәи амазаратә хәҥалалақәа, ацхыраарақәа, аҳамҥақәа, амалқәа риура;
- 3.2.13. Абиблиотека иадҥхьалоу иеиҥамцуа амазара акапиталтә ргылареи, аиҥкреи, ареконструкцияеи, арееиреи ирыдхәалоу аусурақәа рымџаҥгара;
- 3.2.14. Аҥсны Аҳәынҥқарра азакәанҥцара ишыақыргылоу аҥкарала Абиблиотека афондқәа реизгареи, реиқәырхареи, ахархәареи ирымадоу аусура амџаҥгара, убрахь иналатцаны жәларбжыаратәиҥгы;
- 3.2.15. аусура иаанашьҥауа ахашәала аҥнытә амалқәа рыла аусзуџцәа апремиақәа, инаҥцаны аҥарашәарақәа, аматериалтә гәазыҥацара егырт ахкқәа рыҥара Аҥсны Аҳәынҥқарра азакәанҥцара инақәыршәаны;
- 3.3. Абиблиотека иауалуп:
- 3.3.1. абри аҥқаҥцәа ақәныкәара;
- 3.3.2. Аҥсны Аҳәынҥқарра азакәанҥцара инақәыршәаны аҥаҥхықәра аҥагылара;
- 3.3.3. Аҥҥаџы ескварталцыҥхьаза асмета-финанстә документация иҥара;
- 3.3.4. Абиблиотека иадҥхьазалоу амазара аиқәырхара, ахырхара, хықәкыла ахархәара;
- 3.3.5. ахашәала аазышьҥауа аусура иахҥныҥуа амалқәа рыла Абиблиотека иархаз амазаразы адырратарақәа Аҥҥаџы иҥара;
- 3.3.6. аҥья ахьчаразы, асанитартә-гигиенатә ҥкарақәа рзы ишыақыргылоу аҥкарақәа, абылраеацәыхьчара адҥақәа рықәныкәара;
- 3.3.7. електронтә формала аекземплиарқәа рыҥацара: иажәыз, ихаз, амалыр змоу адокументқәа: иакызатәыку (ма) иуҥыхьамшәо адокументқәа, анапылаџырақәа, урт ахархәаџцәа рнапаҥы рыҥара дара рызреи, рыҥхастахареи, ма рықәзаареи рахь икылнагозар; иҥаџыны изыҥхьо, уаџы ихы иаирхәарц азы иаҥаху атехникатә хархәагақәа змам адокументқәа, аҥҥаарадырратә, аҥаратә цакы змоу адокументқәа;
- 3.3.8. аҥааџцәеи ахархәаџцәеи рынашьҥтра арежим ашыақыргылара, Абиблиотека ахыбрақәа рҥы амазареи хәызмоу амалқәеи рыхьчашья аҥкарақәа парбара.

4. Абиблиотека аусура анапхгараҥара

- 4.1. Абиблиотека напхгара арҥоит Аҥсны Ахынҥҥарра азақәанҥҥареи абри Аҥқаҥҥеи инарықәыршәаны.
- 4.2. Абиблиотека Аҥҥаҥы Аҥқаҥҥәа шықәиргәҥәоит, уи аиҥкрақәа алеигалоит, Абиблиотека Адиреҥтор (ариначыс - адиреҥтор) аматтура дахаиргылоит, ихгы дақәиҥтитәуеит, дахылаҥшуеит Абиблиотека аусура Аҥсны Ахынҥҥарра азақәанҥҥареи абри Аҥқаҥҥеи иахынзарықәшәауа.
- 4.3. адиреҥтор Абиблиотека аусура напхгара аиҥоит амчра зегы азәи инапаҥы ақазаарала, хаҥала аҥақҥхықәра идлоит инапынҥақәа рзы.
- 4.4. Аҥҥаҥы адиреҥтор икны аҥьатә еиқәышахатра (аилазаара) бжәаиҥҥоит. Уақа иаирбоит изинқәа, иуалҥшықәа, иҥақҥхықәа, материалла иеиқәыршәареи ихы иақәиҥтәреи рыҥқарақәа, Аҥсны Ахынҥҥарра азақәанҥҥара иазҥхыаҥәанаҥауа агарантиақәа хасаб рзуны.
Аҥьатә еиқәышахатра (аилазара) аҥхәара нҥәаанза иааникылауа аҥыҥ ақынҥә адиреҥтор ихы дақәиҥтәхар ауеит Аҥсны Ахынҥҥарра азақәанҥҥара иазҥхыаҥәанаҥауа ашыаҥақәа рыла маҥара.
- 4.5. Абиблиотека адиреҥтор:
 - 4.5.1. иара иахынзайҥҥанакуа гәраргаҥада аус иуеит Абиблиотека ахызала, уи аинтересқәа цәириҥоит егырт аиҥкаарақәеи ахынҥҥарратә мчра егырт аусбарҥақәеи рзыказаашықәа рҥы;
 - 4.5.2. иара иахынзайҥҥанакуа иҥижьуеит адҥақәа, арбарақәа кайҥҥоит, урҥ абиблиотека аусзуюҥәа зегы хымҥада инарыҥзалароуп, иара убас урҥ ирынаҥзашыоу дахылаҥшуеит;
 - 4.5.3. ихатыҥуаа рыбжәара ауалҥшықәа еихишоит;
 - 4.5.4. ишықәыргылоу аҥқарала Абиблиотека аусзуюҥәа аматтура иахаиргылоит, иагыамихуеит, урҥ рнапынҥақәа шықәиргылоит, дара ркны аҥьатә еиқәышахатрақәа бжәаиҥҥоит
 - 4.5.5. Абиблиотека аусзуюҥәа рҥаныхала аҥәзыкҥҥара аусмәаҥҥатәқәа идикилоит, лахыгы риҥоит Аҥсны Ахынҥҥарра азақәанҥҥара инақәыршәаны;
 - 4.5.6. ишықәыргылоу аҥқарала Абиблиотека амазареи амалқәеи ихы иаирхәоит, иалиршоит аарыхратә, асоциалтә уснаҥзатәқәа рҥыҥ рықәҥҥаразы Абиблиотека алшарамчқәа хырхарала ахархәара;
 - 4.5.7. ишықәыргылоу аҥқарала Абиблиотека аматериал-техникатә база аныкәҥареи арҥиареи рзы, Абиблиотека ахархәауҥәеи аусзуюҥәеи иаҥаху аҥагылазаашықәа рзаҥҥаразы аусмәаҥҥатәқәа наигзоит, аҥақҥхықәра идлоит абиблиотекаҥә ресурсқәа, егырт хәызмоу акультуратә малқәа реизгақәа, аколлекциақәа, ахыбрақәа, ашықәгылақәа, Абиблиотека егырт амазарақәа реиқәырхаразы, ишақәнаҥоу ахархәара;
 - 4.5.8. адиреҥтор иқәҥҥарала Абиблиотекаҥы еиҥкаахар ауеит аилацәажәаратә усбарҥақәа, урҥ реилазаашыҥеи русушыҥеи шықәиргәҥәоит адиреҥтор, Аҥҥаҥы дақәыршахатны.

5. Абиблиотека амазареи амалқәеи

- 5.1. Абиблиотека аҟқаҟцәатә усура алыршаразы амазара амоуп:
 - 5.1.1. ишьақәыргылоу аҟкарала иаинырсланы напхгараҟарала иадҟхьазалоу;
 - 5.1.2. аиуристтә хаҟқәеи ауааҟсыреи рҟкнытә хамҟак, цхыраарак аҳасабала, иара убас еиқәышахәҟрала, уасиаҟ ажәала, Аҟсны Ахәынҟқарра азакәанҟцарала иазыҟхьагәаҟоу егьырҟ ашьаҟақәа рыла иаиуа.
- 5.2. Ахатәмал аформақәа рыҟсахра, ма Абиблиотека даеа уск азкра ауам. Абиблиотека ахыбрақәа. асахьаркыратә рҟиамҟақәа реизгақәа, аколлекциақәа рыҟира, рымхра, рхатәтәра, шасыс рҟаҟара ауам.
- 5.3. Абиблиотека иаинырсланы анапхгараҟараҟы иҟоу амазара ахархәашьа дахылаҟшуеит Аҟцаҟы.
- 5.4. Абиблиотека Амазара иахыҟхырҟақәоуп:
 - 5.4.1. Аҟсны Ахәынҟқарратә биуҟьет аҟынтә хықәкыла иоурышьҟуа амалқәа;
 - 5.4.2. хатәгәаҟхаралатәи ахәҟалагалақәа, аҟхыраарақәа, уасиаҟ ажәала иаиуа амалқәа;
 - 5.4.3. Абиблиотека акультуратә усмҟаҟгәтәқәа рынагзараз ахыбреи амазара рыҟара аҟара иаанашьҟуа ахашәалақәа;
 - 5.4.4. ахәынҟқарратә усбарҟақәа, Аҟцаҟы, ауажәларратә ма егьырҟ аилазаарақәа рзын аусмҟаҟгәтәқәа рынагзаразы ахашәалахәқәа раара;
 - 5.4.5. Аҟсны Ахәынҟқарра азакәанҟцара иаҟамгылауа егьырҟ ахыҟхырҟақәа.
 - 5.4.6. Абиблиотека азин амам иара иадҟхьазалоу иеиҟамҟуа амазара амхреи ма аруадаҟреи зхылҟиаар ауа аилахәаахәҟрақәа рымҟаҟгара.

6. АҟҚАҟЦӘА АҟСАХРА

- 6.1. Абри Аҟқаҟцәа аҟсахрақәеи, ахәынҟқарратә ҟаҟреи иалаигалоит Аҟцаҟы Аҟсны Ахәынҟқарратә азакәанҟцара инақәыршәаны.